

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om tillträdesförbud som meddelas av domstol och till lagar som har samband med den**PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL**

I denna proposition föreslås att det stiftas en lag om tillträdesförbud som meddelas av domstol. I propositionen föreslås det dessutom att strafflagen, polislagen, lagen om privata säkerhetstjänster, lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet och lagen om domstolsavgifter ändras.

I propositionen föreslås det att det i Finland ska införas tillträdesförbud som meddelas av domstol. Tillträdesförbud ska kunna meddelas på basis av tidigare störande beteende för avvärjande av brott och andra allvarliga och upprepade trakasserier. Förbudet ska kunna meddelas i fråga om en butik som allmänheten har tillträde till. Apotek ska dock inte omfattas av tillämpningsområdet för förbudet. Polisen ska svara för tillsynen över iakttagandet av förbudet. Brott mot förbudet föreslås vara straffbart.

Dessutom föreslås det i propositionen att strafflagens bestämmelse om brott mot offentlig frid ska preciseras. Genom preciseringen förtydligas det att det som brott mot offentlig frid ska vara straffbart att besöka en plats som skyddas av offentlig frid i strid med ett förbud som innehavaren av platsen har meddelat personen.

Genom de föreslagna ändringarna genomförs de föresatser i regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering enligt vilka regeringen gör det möjligt för företag att ansöka om kontaktförbud mot personer som upprepade gånger hotar eller stör företagets verksamhet (så kallat kontaktförbud för företag) och det ska införas ett tillträdesförbud i fråga om företag för att förbättra företagssäkerheten och arbetarskyddet.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 juni 2027.

Lag

om tillträdesförbud som meddelas av domstol

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillträdesförbud som meddelas av domstol

För avvärjande av brott mot liv, hälsa eller frihet eller hot om sådant brott eller för avvärjande av annat allvarligt och upprepat trakasseri kan det meddelas tillträdesförbud till en butik som är öppen för allmänheten. Tillträdesförbud kan inte meddelas i fråga om apotek.

Denna lag påverkar inte rätten för innehavaren av en plats att begränsa en persons tillträde till butiken.

2 §

Förutsättningar för meddelande av tillträdesförbud

En person kan meddelas tillträdesförbud till en butik, om det på grund av personens tidigare brott, hotelser eller övriga uppträdande finns grundad anledning att anta att personen kommer att begå brott mot liv, hälsa eller frihet mot en person som vistas i butiken eller på annat sätt allvarligt och upprepade gånger trakassera personer som vistas i butiken.

Tillträdesförbud kan meddelas personer under 18 år endast av vägande skäl. Vid bedömningen av förutsättningarna för meddelande av förbud ska barnets ålder och utvecklingsnivå beaktas.

Tillträdesförbud får inte meddelas, om det med beaktande av arten och upprepningen av det brott, de hotelser eller de övriga trakasserier som ligger till grund för tillträdesförbudet, de i saken delaktiga personernas förhållanden, den olägenhet som tillträdesförbudet medför samt övriga omständigheter som framkommit i saken är oskäligt.

3 §

Tillträdesförbudets innehåll

Den som meddelats tillträdesförbud får inte gå in i den butik som skyddas av tillträdesförbudet eller i dess omedelbara närhet eller vistas på en sådan plats i enlighet med vad som närmare anges i det avgörande i ärendet som avses i 8 §.

2 kap.

Meddelande av tillträdesförbud

4 §

Tillämpning av bestämmelserna om rättegång i brottmål

Om inte något annat föreskrivs i denna lag, iakttas vid behandlingen av ett ärende som gäller tillträdesförbud dessutom vad som föreskrivs om rättegång i brottmål.

5 §

Behörig domstol

Ärenden som gäller tillträdesförbud avgörs av tingsrätten. Tingsrätten är domför även med ordföranden ensam.

Behörig är tingsrätten på den ort där den butik som ska skyddas av tillträdesförbudet är belägen. Om den person mot vilken tillträdesförbud söks är svarande i ett brottmål eller i ett ärende som gäller besöksförbud och som kan vara av betydelse vid avgörande av ärendet som gäller tillträdesförbud, är även den domstol som är behörig i brottmålet eller i ärendet som gäller besöksförbud behörig i ärendet som gäller tillträdesförbud.

6 §

Anhängiggörande och behandling av ett ärende som gäller tillträdesförbud i tingsrätten

Meddelande av tillträdesförbud ska sökas skriftligen. Av ansökan ska framgå

- 1) den som ansöker om tillträdesförbud och dennes lagliga företrädare,
- 2) den butik och eventuella andra områden för vars skydd tillträdesförbud söks,
- 3) den person mot vilken tillträdesförbudet söks,
- 4) grunderna för meddelande av tillträdesförbud,
- 5) den utredning som sökanden åberopar.

Ärendet kan prövas och avgöras trots den persons utevaro mot vilken det yrkas att tillträdesförbud ska meddelas, om inte denna persons närvaro är nödvändig för utredningen av ärendet och personen har kallats till domstolen vid äventyr av sådan påföljd.

När tillträdesförbud söks mot en person under 18 år, ska domstolen ge socialmyndigheten tillfälle att bli hörd i samband med behandlingen av ärendet.

Ett ärende som gäller tillträdesförbud ska behandlas så snabbt som saken kräver.

7 §

Tillträdesförbudets giltighet

Tillträdesförbud kan meddelas för högst ett år. Tillträdesförbudet träder i kraft när tingsrätten träffar avgörande om meddelande av tillträdesförbud. Avgörandet ska iakttas trots att ändring har sökts, om inte en högre domstol som behandlar ärendet bestämmer något annat.

Ett tillträdesförbud kan förnyas. Tillträdesförbudet kan då meddelas för högst ett år. Förnyelse av tillträdesförbudet kan sökas innan det föregående tillträdesförbudet har upphört att gälla.

8 §

Avgörande

Avgörandet i ett ärende som gäller tillträdesförbud ska vara skriftligt och ange

- 1) den domstol och ordförande som har avgjort ärendet,
- 2) dagen för avgörandet,
- 3) den som ansökt om tillträdesförbudet,
- 4) den mot vilken tillträdesförbud har sökts,
- 5) den butik och eventuella andra områden som tillträdesförbudet avser,
- 6) en redogörelse för ärendet,
- 7) avgörandet jämte motivering, och
- 8) de bestämmelser som har tillämpats.

Om tillträdesförbud meddelas ska i avgörandet preciseras tillträdesförbudets innehåll och eventuella undantag samt anges hotet om straff för brott mot tillträdesförbudet. I avgörandet ska anges vilken dag tillträdesförbudet upphör.

Till avgörandet ska fogas anvisningar för sökande av ändring.

9 §

Meddelanden om avgörandet

Domstolen ska underrätta sökanden samt den mot vilken förbudet hade yrkats om avgörandet i ett ärende som gäller tillträdesförbud. När ansökan om tillträdesförbud har avslagits behöver emellertid inte den person mot vilken förbudet hade yrkats underrättas om detta, om personen inte har fört talan i ärendet.

Ett avgörande genom vilket tillträdesförbud har meddelats, upphävts eller ändrats ska omedelbart av domstolen anmälas till det register som avses i 12 §. Av anmälan ska framgå åtminstone de i 8 § 1 mom. 1–5 punkten nämnda omständigheterna som gäller avgörandet i ärendet samt innehållet i avgörandet och eventuella undantag.

Uppgifterna om avgörandet registreras i registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden i justitieförvaltningens nationella informationsresurs. Bestämmelser om införandet av uppgifter finns i lagen om justitieförvaltningens nationella informationsresurs (955/2020).

10 §

Behandling i samband med ett brottmål eller ett ärende som gäller besöksförbud

Om ett brottmål eller ett ärende som gäller besöksförbud och som gäller den person för vilken det har ansökts om tillträdesförbud är anhängigt vid domstolen och målet eller ärendet kan vara av betydelse vid avgörandet av frågan om tillträdesförbud, kan tillträdesförbudet behandlas i samband med brottmålet eller besöksförbudsärendet.

3 kap.

Särskilda bestämmelser

11 §

Kostnaderna i ärendet

De som har del i ett ärende som gäller tillträdesförbud svarar själva för sina kostnader i ärendet. Den som har del i saken kan emellertid av vägande skäl av domstolen åläggas att helt eller delvis betala motpartens skäligena rättegångskostnader.

12 §

Registrering av tillträdesförbud

Bestämmelser om behandlingen av uppgifter om tillträdesförbud i polisens register finns i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (616/2019).

13 §

Tillsyn över att tillträdesförbud iakttas

Polisen utövar tillsyn över att tillträdesförbud iakttas.

14 §

Upphävande eller ändring av tillträdesförbud

Tillträdesförbudet kan på ansökan av den som meddelats tillträdesförbud eller den som ansökt om förbudet upphävas eller förbudets innehåll ändras, om detta är motiverat på grund av att omständigheterna för dem som har del i saken har förändrats eller av något annat särskilt skäl.

Vid behandlingen av ansökan ska 2 kap. iakttas.

15 §

Hänvisning till strafflagen

Bestämmelser om straff för brott mot tillträdesförbud som meddelats av domstol finns i 16 kap. 9 b § i strafflagen (38/1889).

16 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag**om ändring av 16 och 24 kap. i strafflagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strafflagen (38/1889) 24 kap. 3 §, sådan den lyder i lag 585/2005, och
fogas till 16 kap. en ny 9 b § som följer:

16 kap.

Om brott mot myndigheter

9 b §

Brott mot tillträdesförbud som meddelats av domstol

Den som bryter mot ett förbud som preciserats i ett avgörande som gäller tillträdesförbud enligt 8 § i lagen om tillträdesförbud som meddelas av domstol (/) ska för *brott mot tillträdesförbud som meddelats av domstol* dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

24 kap.

Om kränkning av integritet och frid samt om ärekränkning

3 §

Brott mot offentlig frid

Den som obehörigen

1) tränger sig in eller i smyg eller genom att vilseleda någon eller i strid med ett meddelat förbud inträder i ett ämbetsverk, en affärslokal, ett kontor, en produktionsinrättning, en möteslokal eller någon annan motsvarande lokal eller byggnad eller på en sådan byggnads omgärdade gårdsområde, eller på ett kasernområde eller ett annat område som är i Försvarmaktens eller Gränsbevakningsväsendets användning, där det enligt beslut av behörig myndighet är förbjudet att röra sig, eller

2) gömmer sig eller stannar kvar på en plats som avses i 1 punkten,
ska för *brott mot offentlig frid* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av 2 kap. i polislagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i polislagen (872/2011) 2 kap. 5 § 1 mom. och
fogas till 2 kap. en ny 5 a § som följer:

2 kap.

Allmänna befogenheter

5 §

Skydd av hemfrid och offentlig frid

En polisman har på begäran av innehavaren av ett utrymme eller en annan plats som omfattas av hemfrid enligt 24 kap. 11 § i strafflagen (39/1889) eller av offentlig frid enligt 3 § i det kapitlet eller på begäran av dennes företrädare rätt att avlägsna en person som utan laglig rätt tränger sig in eller i smyg eller genom att vilseleda någon annan eller i strid med ett meddelat förbud tar sig in eller gömmer sig där eller som inte lyder en befallning att avlägsna sig.

---

5 a §

Verkställighet av tillträdesförbud som meddelats av domstol

En polisman har rätt att avlägsna en person från ett utrymme eller vägra personen tillträde till ett utrymme till vilket domstolen har meddelat personen tillträdesförbud med stöd av lagen om tillträdesförbud som meddelas av domstol (/).

Om det är sannolikt att ett brott mot förbudet inte kan förhindras genom att tillträde vägras eller personen avlägsnas har en polisman rätt att gripa och hålla personen i förvar. Den gripne får hållas i förvar endast så länge som det är sannolikt att förbudet kommer att brytas, dock högst 12 timmar efter gripandet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av lagen om privata säkerhetstjänster

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen om privata säkerhetstjänster (1085/2015) nya 15 a och 42 a § som följer:
15 a §

Väktares rätt att vägra tillträde till område som omfattas av tillträdesförbud och att avlägsna personer från området

En väktare har rätt att vägra en person tillträde till ett utrymme som skyddas av offentlig frid eller att avlägsna en person därifrån, om det är uppenbart att personen går dit eller vistas där i strid med ett tillträdesförbud som meddelats av uppdragsgivaren eller ett tillträdesförbud som meddelats av domstol.

42 a §

Ordningsvaks rätt att vägra tillträde till område som omfattas av tillträdesförbud och att avlägsna personer från området

En ordningsvakt har rätt att vägra en person tillträde till ett utrymme som skyddas av offentlig frid eller att avlägsna en person därifrån, om det är uppenbart att personen går dit eller vistas där i strid med ett tillträdesförbud som meddelats av uppdragsgivaren.

En ordningsvakt har rätt att i en situation som avses i 1 mom. gripa en person under de förutsättningar som anges i 42 § 2 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

om ändring av lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (616/2019) 6 § 1 mom. 5 punkten, 17 § 1 mom. 2 punkten och 34 § 2 mom. 2 punkten, av dem 6 § 1 mom. 5 punkten sådan den lyder i lag 209/2023, och fogas till 6 § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 616/2019 och 209/2023, en ny 6 punkt och till lagen en ny 24 a § som följer:

6 §

Innehållet i personuppgifter som behandlas i undersöknings- och övervakningsuppgifter

Polisen får i fråga om personer som avses i 5 § utöver de grundläggande personuppgifter som avses i 4 § behandla följande personuppgifter:

5) uppgifter om besöksförbud enligt lagen om besöksförbud (898/1998) och om skyddsåtgärder enligt lagen om tillämpning av Europaparlamentets och rådets förordning om ömsesidigt erkännande av skyddsåtgärder i civilrättsliga frågor (227/2015), inklusive de lokaliseringuppgifter som fås i samband med sådan teknisk övervakning av besöksförbud som avses i 15 b § i lagen om besöksförbud,

6) uppgifter om tillträdesförbud som avses i lagen om tillträdesförbud som meddelas av domstol (/).

17 §

Uppgifter som andra myndigheter lämnar ut till polisen genom registrering via direkt anslutning eller för registrering som en datamängd

Enligt avtal med den personuppgiftsansvarige om tillvägagångssättet får uppgifter lämnas ut till polisens personregister genom en direkt anslutning eller för registrering som en datamängd enligt följande:

---

2) av justitieförvaltningsmyndigheterna, Brottspåföljdsmyndigheten samt Rättsregistercentralen uppgifter om personer som de har efterlyst, av Brottspåföljdsmyndigheten signalementsuppgifter om personer som avtjänar eller har avtjänat straff som riktar sig mot friheten samt av Rättsregistercentralen uppgifter om besöksförbud, näringsförbud, tillträdesförbud som meddelats av domstol och uppgifter som gäller sådana skyddsåtgärder som avses i lagen om tillämpning av Europaparlamentets och rådets förordning om ömsesidigt erkännande av skyddsåtgärder i civilrättsliga frågor (227/2015),

---

24 a §

Utlämnande av personuppgifter till näringsidkare för ansökan om tillträdesförbud

Polisen får trots sekretessbestämmelserna lämna ut uppgifter som behandlas för de ändamål som anges i 5 § till en näringsidkare, om uppgifterna är nödvändiga för att ansöka om tillträdesförbud som avses i lagen om tillträdesförbud som meddelas av domstol (/). För ansökan om tillträdesförbud får följande uppgifter, förutom uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter, lämnas ut om misstänkta brott eller andra allvarliga trakasserier som begåtts i den butik som är föremål för det tillträdesförbud som näringsidkaren ansökt om:

- 1) personuppgifter om den som är misstänkt för brott eller föremål för en polisiär åtgärd,
- 2) det misstänkta brottet,
- 3) någon annan åtgärd och grunden för den,
- 4) tidpunkten för gärningen.

Uppgifter som lämnats ut med stöd av 1 mom. får användas endast för ansökan om tillträdesförbud som avses i det momentet.

34 §

Radering av andra personuppgifter som behandlas i undersöknings- och övervakningsuppgifter

---

Med avvikelse från vad som anges i 1 mom. ska

---

2) uppgifter om besöksförbud, uppgifter om tillträdesförbud som meddelats av domstol och uppgifter som gäller sådana skyddsåtgärder som avses i lagen om tillämpning av Europaparlamentets och rådets förordning om ömsesidigt erkännande av skyddsåtgärder i civilrättsliga frågor raderas 5 år efter det att besöksförbudet, tillträdesförbudet eller skyddsåtgärden meddelades,

---

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag

om ändring av 2 § i lagen om domstolsavgifter

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen om domstolsavgifter (1455/2015) 2 § 1 mom., sådant det lyder i lag 893/2023, som följer:

2 §

För behandlingen av tviste- och brottmål samt mål och ärenden som gäller ändringssökande och extraordinärt ändringssökande och för behandlingen av andra rättskipningsmål och rättskipningsärenden tas det ut en rättegångsavgift enligt följande:

Domstol	euro
högsta domstolen	500
högsta förvaltningsdomstolen	500
hovrätten	500
– brottmål, ärenden som avses i lagen om tillträdesförbud som meddelas av domstol (/), ändringssökande enligt utsökningsbalken (705/2007) och mål och ärenden där förlikning inte är tillåten	250
förvaltningsdomstolen	250
tingsrätten	
– tvistemål samt jordrättsmål och jordrättsärenden	500
– brottmål, ärenden som avses i lagen om tillträdesförbud som meddelas av domstol, ändringssökande enligt utsökningsbalken och mål och ärenden där förlikning inte är tillåten	250
– tvistemål enligt 5 kap. 3 § i rättegångsbalken som avgjorts genom tredskodom eller genom dom efter medgivande eller avskrivits och där uppgifterna har förmedlats direkt till tingsrättens datasystem	65
– andra tvistemål enligt 5 kap. 3 § i rättegångsbalken som avgjorts genom tredskodom eller genom dom efter medgivande eller avskrivits	86
– mål eller ärenden enligt 5 kap. 3 § i rättegångsbalken som svaranden bestrider	250
arbetsdomstolen	2 000
marknadsdomstolen	2 000
försäkringsdomstolen	500

Denna lag träder i kraft den 20 .